

Izjeme od dobrega stanja voda po Okvirni vodni direktivi v sodni praksi Sodišča EU

Anja Ovnik Brglez

1. Uvod

Okvirna vodna direktiva ([Direktiva 2000/60/ES](#), v nadaljevanju: OVD) predstavlja temeljni pravni instrument Evropske unije na področju upravljanja voda, saj postavlja najširši okvir za enotno čezmejno upravljanje voda. Direktiva uvodoma poudarja, da **voda** ni kot ostali tržni proizvodi, ampak **je dediščina, ki jo je treba varovati, braniti in obravnavati kot tako**. Cilj direktive je ohranjati in izboljšati celinske površinske vode, somornice, obalno morje in podzemne vode ter spodbujati njihovo trajnostno rabo.

Direktiva uvodoma poudarja, da je **oskrba z vodo storitev v splošnem interesu**, zato je za vodno politiko Skupnosti potreben pregleden, učinkovit in skladen pravni okvir. Uspeh direktive je tako odvisen od tesnega sodelovanja in medsebojno povezanih ukrepov na ravni Skupnosti, na ravni držav članic in na lokalni ravni. Pri tem je posebej pomembno tudi obveščanje in vključevanje javnosti ter posvetovanje z njo, vključno z uporabniki.

OVD vzpostavlja integriran pristop k varovanju, izboljševanju in trajnostni rabi vodnih virov, pri čemer kot **osrednji cilj določa doseganje »dobrega stanja«** voda. Ta cilj je v 4. členu podrobneje konkretiziran, hkrati pa navedeni člen določa tudi pogoje, pod katerimi je mogoče od ciljev odstopiti. Ena izmed pomembnejših in hkrati **najstrožje tolmačenih izjem je izjema iz sedmega odstavka 4. člena**, ki dopušča nove spremembe fizikalnih značilnosti vodnih teles oziroma ravni podzemne vode, četudi bi te spremembe onemogočile doseganje dobrega stanja, če so izpolnjeni določeni kumulativni pogoji. V nadaljevanju je predstavljen sistematičen pregled sodne prakse Sodišča Evropske unije, ki se nanaša na razlago in uporabo te izjeme.

2. Pravni okvir izjeme iz 4(7) OVD

Četrty člen OVD opredeljuje okoljske cilje za površinske vode, podzemne vode ter zavarovana območja. Pri tem določa ukrepe za navedene sklope voda ter časovne okvirje za doseganje skladnosti s standardi in cilji. Sedmi odstavek tega člena pa določa tudi možnost dovolitve **izjeme glede posegov v vode, ki lahko poslabšajo stanje vodnega telesa**. Besedilo določa, da **ne gre za kršitev direktive**, če neuspeh pri doseganju okoljskih ciljev (iz prvega odstavka 4. člena) izhaja iz novih sprememb fizikalnih značilnosti vodnega telesa ali sprememb ravni podzemne vode, kadar so izpolnjeni **naslednji pogoji**:

- (a) spremembe služijo prevladujočemu javnemu interesu;
- (b) okoljski cilji, ki bi jih sicer bilo treba doseči, se ne morejo doseči z drugimi, bistveno boljšimi okoljskimi možnostmi, ki bi bile tehnično izvedljive;
- (c) so bili vsi izvedeni ukrepi za ublažitev škodljivih vplivov na stanje vodnega telesa;
- (d) spremembe in njihovi vplivi so posebej navedeni in utemeljeni v načrtu upravljanja povodja ter jih spremlja razlaga ciljev javnega interesa.

Ta izjema torej zahteva kompleksno presojo, v kateri se pretehta sorazmerje med posegi in cilji varovanja voda. Gre za izjemo, ki je dopustna zgolj ob **izpolnjevanju vseh pogojev kumulativno**, pri čemer se zahteva visoka stopnja transparentnosti, utemeljenosti in skladnosti s cilji trajnostnega

razvoja. V slovenski zakonodaji izjemo iz člena 4(7) OVD povzema 56. člen Zakona o vodah ([ZV-1](#)). Več o izjemi v prispevku Presoja izjem po okvirni vodni direktivi v [zborniku](#) Tretjega slovenskega kongresa o vodah). Podrobnejša merila je Vlada končno sprejela leta 2025 z [Uredbo o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju ciljev s področja stanja voda pri posegih v vode](#).

V zvezi z izjemo iz člena 4(7) OVD pa je potrebno omeniti tudi [Direktivo \(EU\) 2018/2001](#) o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (16f. člen, dodan s [spremembo direktive](#) 2023), ki je določila domnevo **prevladujočega javnega interesa obnovljivih virov energije** in s tem omejila rabo 4(7) OVD.

3. Ključna sodna praksa Sodišča EU

Sodna praksa Sodišča EU jasno kaže, da je uporaba izjeme po 4(7) OVD izjemoma dopustna le, če so izpolnjeni strogi vsebinski in postopkovni pogoji. Nacionalni organi morajo zagotoviti visoko stopnjo pravne in tehnične utemeljenosti, sicer lahko pride do neskladnosti z obveznostmi iz prava EU. Sodne prakse z uporabo zgoraj navedene domneve o prevladujočem javnem interesu obnovljivih virov energije pa še ni. Pomembnejši primeri, ki določajo rabo izjeme po 4(7) OVD so:

[Zadeva C-43/10 - Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias in drugi](#)

Zadeva C-43/10 je temeljna sodba Sodišča EU glede razlage izjeme iz člena 4(7) OVD. Spor o glavni stvari se je nanašal na projekt delne preusmeritve zgornjega toka reke Akheloos proti reki Pinios v Tesaliji. Namen projekta je bil zagotoviti namakanje, proizvodnjo električne energije ter preskrbo mestnih območij regije Tesalije z vodo. Okoljske organizacije, mednarodne nevladne organizacije in zadevne lokalne skupnosti so vložile več tožb za odpravo odločb, s katerimi so bile odobrene zaporedne različice tega projekta. Posamezna tehnična dela bi vključevala gradnjo predora, jezov, vodnih zbiralnikov in tudi hidroelektrarne. V zadevi se je postavilo vprašanje, ali se lahko država članica sklicuje na izjemo iz člena 4(7) OVD, kadar še ni sprejela načrta upravljanja povodja, ki je sicer instrument za izvajanje direktive. Direktiva namreč določa dva roka, in sicer rok, v katerem so morale države članice objaviti načrte upravljanja povodij, in pa skrajni rok, v katerem so države članice morale opraviti prenos te direktive. V predmetni zadevi je sodišče pojasnilo, da ne glede na implementacijo predpisa (OVD), za sporni projekt ne morejo veljati strožji pogoji, kot če bi bil projekt sprejet po tem, ko bi se zanj že uporabljal 4. člen OVD. Pri takem projektu se merila in pogoji iz člena 4(7) OVD v bistvu lahko uporabijo po analogiji in (če je to potrebno) kot najstrožje omejitve za projekt. Sodišče je nadalje poudarilo, da se je konkretni projekt, za katerega še ni veljal 4. člen OVD in ki bi lahko imel negativne učinke za vode, lahko dovolil vsaj pod **pogoji**:

- če je bilo **storjeno vse, kar je mogoče, da se ublažijo škodljivi vplivi** projekta na stanje vodnega telesa;
- če so bili **razlogi**, iz katerih je bilo ta projekt treba izvesti, **izrecno navedeni in razloženi**;
- če je bil ta **projekt v javnem interesu**, ki je lahko med drugim oskrba z vodo, proizvodnja električne energije in namakanje in/ali če so bile koristi, ki jih ima navedeni projekt za zdravje ljudi, ohranjanje varnosti ljudi ali trajnostni razvoj, večje od koristi za okolje in družbo, povezanih z doseganjem ciljev 1. odstavka 4. člena, in
- če **koristnih ciljev**, ki so se poskušali doseči s tem projektom, iz razlogov, povezanih s tehnično izvedljivostjo ali nesorazmernimi stroški, **ni bilo mogoče doseči na druge načine**, ki bi bili mnogo boljše okoljska možnost.

Sodišče je torej odločilo, da ima člen 4(7) OVD neposredni učinek in ga je treba uporabljati tudi v primeru, če načrt upravljanja povodja še ni bil sprejet. Države članice so bile dolžne spoštovati pogoje izjeme že pred formalnim sprejetjem načrta, sicer bi bil namen direktive (varovanje kakovosti in preprečitev poslabšanja vodnih teles) ogrožen. Ti pogoji izjeme pa so, da je projekt v javnem interesu, ni boljše okoljske možnosti z manj škodljivimi učinki, so sprejete vse izvedene ublažitvene in nadomestne mere in koristi projekta presegajo okoljsko škodo.

Zadeva C-461/13 – Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. proti Nemčiji

Najpomembnejša odločba Sodišča EU, ki se nanaša na izjemo iz 4(7) OVD, je zadeva Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. proti Nemčiji, bolj znana kot zadeva Weser. V predmetni zadevi je šlo za spor med neprofitno organizacijo Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. (združenje za okolje in varstvo narave, v nadaljevanju: BUND) in Republiko Nemčijo kot nosilko projekta poglobitve reke Weser, katerega namen je bil omogočiti dostop večjih kontejnerskih ladij do pristanišč v mestih Bremerhaven (Nemčija), Brake (Nemčija) in Bremen (Nemčija). V okviru tega spora se je pojavilo vprašanje obsežnih fizičnih preoblikovanj ter vprašanje negativnih hidroloških in morfoloških posledic navedenega projekta za ekosistem reke Weser. Izvedba projektov bi namreč vključevala izkopavanje rečne struge po plovnih poteh s plovnim bagrom, poleg tega bi izkopavanje in odlaganje izkopenega materiala imelo tudi druge hidrološke in morfološke posledice za posamezne odseke reke: povečanje hitrosti pretoka ob oseki in plimi, zvišanje najvišjih vodostajev ob plimi, znižanje najnižjih vodostajev ob oseki, povečanje slanosti v nekaterih delih spodnjega toka reke Weser, premik meje somornice po reki navzgor in, nazadnje, povečanje zamuljenja rečne struge zunaj plovne poti. V primeru Weser se je pojavilo temeljno vprašanje, ali je treba projekt, ki lahko povzroči poslabšanje stanja vodnega telesa, zavrniti, če ni izpolnjena izjema po členu 4(7). Sodišče je odločilo, **morajo države članice – razen če se podeli izjema – zavrniti izdajo dovoljenja za posamezen projekt, če lahko povzroči poslabšanje stanja telesa površinske vode ali če lahko ogrozi doseganje dobrega stanja te vode ali njenega dobrega ekološkega potenciala in dobrega kemijskega stanja.** Države članice torej niso dolžne zgolj stremeti k preprečevanju poslabšanja, temveč so dolžne preprečiti vsako poslabšanje, razen če so izpolnjeni pogoji iz člena 4(7). Gre za strogo razlago, ki državam članicam nalaga neposredno obveznost varstva voda. Sodišče EU je nadalje pojasnilo tudi **pojem »poslabšanje stanja« telesa površinske vode**, in sicer gre za poslabšanje, **če se stanje vsaj enega od elementov kakovosti (v smislu Priloge V k direktivi) poslabša za en razred, čeprav to poslabšanje ne pomeni poslabšanja razvrstitve telesa površinske vode v celoti. Če pa je zadevni element kakovosti že v najnižjem razredu, pa vsakršno poslabšanje tega elementa pomeni »poslabšanje stanja« telesa površinske vode.** Do poslabšanja torej pride, če se vsaj en parameter, ki opredeljuje stanje voda, poslabša v razvrstitvi – tj. preide v nižji razred kakovosti. To pomeni, da ni potrebno dokazati celovitega poslabšanja, temveč zadošča sprememba posameznega indikatorja.

Zadeva C-346/14 - Evropska komisija proti Avstriji

Evropska Komisija je Republiko Avstriji v tožbi očitala, da s tem, da je izdala dovoljenje za gradnjo hidroelektrarne na reki Schwarze Sulm, ni izpolnila obveznosti na podlagi člena 4(1) in 4(7) OVD. Deželni glavar Štajerske (Avstrija) je leta 2007 z odločbo izdal dovoljenje za gradnjo hidroelektrarne na reki Schwarze Sulm. Komisija je oktobra 2007 Republiko Avstriji poslala uradni opomin, s katerim jo je opozorila na neskladnost projekta s členom 4(7) OVD. Po mnenju Komisije je deželni glavar Štajerske to odločbo sprejel, ne da bi prej preučil, ali poslabšanje stanja teles površinskih voda reke Schwarze Sulm z »zelo dobro« na »dobro«, ustreza prevladujočemu javnemu interesu v smislu člena 4(7)(c) te

direktive. Republika Avstrija je v odgovor na ta uradni opomin pojasnila, da je izjema od prepovedi poslabšanja, določena v členu 4(7) OVD, upravičena s prevladujočim javnim interesom za večjo uporabo obnovljivih virov energije, kot je vodna energija. Sodišče je presodilo, da se je v konkretni zadevi izkazalo, da izpodbijani projekt lahko povzroči poslabšanje stanja teles površinskih voda reke Schwarze Sulm, kot je bilo ocenjeno v odločbi iz leta 2007. V nadaljevanju je zato preverilo, ali gre morda za izjemo od prepovedi poslabšanja stanja, določeno v členu 4(7) OVD. Sodišče je pojasnilo, da je, nanašajoč se na odločitev v zadevi C-43/10 (Nomarchiaki Aftodioikisi Aitolokarnanias in drugi), potrebno raziskati:

- 1) ali je bilo storjeno vse, kar je mogoče, da se ublažijo negativni vplivi izpodbijanega projekta na stanje zadevnega vodnega telesa,
- 2) ali so bili razlogi za ta projekt izrecno navedeni in obrazloženi,
- 3) ali je navedeni projekt v prevladujočem javnem interesu in/ali so bile koristi za okolje in družbo, povezane z doseganjem ciljev, določenih v členu 4(1) te direktive, manjše od koristi za zdravje ljudi, ohranjanje varnosti ljudi ali trajnostni razvoj, ki bi bili posledica izvajanja tega projekta, in
- 4) ali koristnih ciljev, ki so se poskušali doseči s tem projektom, iz razlogov, povezanih s tehnično izvedljivostjo ali nesorazmernimi stroški, ni bilo mogoče doseči na druge načine, ki bi bili mnogo boljše okoljska možnost.

Republika Avstrija je za argumentiranje, da je izpodbijani projekt v skladu s členom 4(7) OVD, zatrjevala, da je cilj gradnje hidroelektrarne na reki Schwarze Sulm razvoj energije iz obnovljivih virov, čemur je sodišče v odločitvi pritrdilo. Hkrati je poudarilo, da je spodbujanje obnovljivih virov energije prednostna naloga Unije, saj izkoriščanje teh virov prispeva k varovanju okolja in trajnostnemu razvoju ter da lahko prispeva k zanesljivosti in raznovrstnosti preskrbe z energijo. Komisija pa je nasprotno v svojih argumentih zlasti navajala, da je vodna energija le eden od obnovljivih virov energije in da bo energija, ki bo proizvedena v hidroelektrarni, zelo malo vplivala na oskrbo z elektriko na regionalni in na nacionalni ravni. Sodišče je menilo, da so v obravnavanem primeru nacionalni organi tehtali pričakovane koristi izpodbijanega projekta s poslabšanjem stanja teles površinskih voda reke Schwarze Sulm, ki bi iz tega izviralo, na podlagi česar so lahko menili, da bi imel ta projekt korist za trajnostni razvoj, da so bili sprejeti vsi praktični ukrepi za zmanjševanje negativnega vpliva navedenega projekta na stanje tega vodnega telesa, ter da ciljev tega projekta (iz razlogov, povezanih s tehnično izvedljivostjo ali nesorazmernimi stroški), ni bilo mogoče doseči na druge načine, ki bi bili mnogo boljše okoljska možnost. Ker na drugi strani Komisija ni uspela utemeljiti, v čem naj bi bila študija, ki je bila podlaga za odločitev nacionalnih organov, napačna oziroma pomanjkljiva, je sodišče njeno tožbo zavrnilo, ker ni dokazala zatrjevane neizpolnitve obveznosti.

Zadeva C-529/15 - Gert Folk

Tožnik Gert Folk je izpodbijal dovoljenje za gradnjo elektrarne na reki Mürz, ker bi poseg povzročil poslabšanje stanja voda. Na omenjeni reki je družba Wasserkraftanlagen Mürzzuschlag GmbH upravljala hidroelektrarno, ki je dovoljenje za obratovanje pridobila z odločbo leta 1998, dejansko obratovati pa je pričela v letu 2002. Od jezua navzdol v dolžini približno 12 km po reki je imel tožnik pridobljene ribolovne pravice. Po navedbah tožeče stranke je obratovanje navedene hidroelektrarne povzročalo veliko škodo za okolje, vplivalo je na naravno razmnoževanje rib, na daljših odsekih reke pa je zaradi obratovanja prihajalo do pogina rib. Zaradi velikih kratkoročnih nihanj gladine vodotoka naj bi se namreč površine, ki so običajno namočene, zelo hitro posušile, zaradi česar so majhne in mlade ribe ostajale ujete v vodnih bazenih, ločenih od rečnega toka. Ta ponavljajoča se nihanja naj bi prizadela precej dolg odsek reke, bila pa naj bi posledica tako obratovanja elektrarne kot tudi dejstva,

da pri elektrarni ni bilo urejenega obvodnega kanala. Nacionalni organ je v zadevi C-529/15 nasprotno menil, da gre za izjemo po členu 4(7) OVD. Sodišče EU je pojasnilo, da lahko nacionalno sodišče, če želi ugotoviti, ali je bil nek projekt odobren brez kršenja OVD, preveri, ali je organ, ki je izdal dovoljenje, spoštoval pogoje iz člena 4(7), tako, da preveri: **(1)** ali je bilo storjeno vse, kar je mogoče, da se ublažijo škodljivi vplivi teh dejavnosti na stanje zadevnega vodnega telesa; **(2)** ali so bili razlogi za navedene dejavnosti posebej navedeni in razloženi; **(3)** ali so te dejavnosti v prevladujočem javnem interesu in/ali so koristi, ki bi izvirale iz njihovega izvajanja, za zdravje ljudi, ohranjanje varnosti ljudi ali trajnostni razvoj večje od koristi, ki jih ima doseganje ciljev iz člena 4(1) te direktive za okolje in družbo; in **(4)** ali koristnih ciljev, ki so se poskušali doseči, iz razlogov, povezanih s tehnično izvedljivostjo ali nesorazmernimi stroški, ni mogoče doseči na druge načine, ki bi bili mnogo boljša okoljska možnost. Sodišče je v predmetni zadevi ponovilo pojasnila iz zadeve C-43/10 Nomarchiaki in poudarilo, da **člen 4(7)** ni le programske narave, ampak vsebuje **konkretne, neposredno zavezujoče obveznosti za nacionalne organe**. Nacionalni organi se morajo ob izdaji dovoljenj posamično in neposredno prepričati, ali so pogoji za izjemo iz člena 4(7) izpolnjeni in v primeru, da pogoji niso izpolnjeni, dovoljenje ne sme biti izdano. Sodišče je nadalje poudarilo tudi, da so nacionalni organi, pristojni za odobritev projekta, pred izdajo takega dovoljenja ne glede na morebitni sodni nadzor dolžni preveriti, ali so izpolnjeni pogoji, naštetih v členu 4(7) OVD. Vendar pa to nikakor **ne pomeni, da bi pravo Unije nacionalna sodišča zavezovalo, da namesto pristojnega organa sama preverijo navedene pogoje**, če je ta organ izdal dovoljenje, ne da bi opravil ta preizkus. V zadevi Gert Folk je Sodišče EU izrecno potrdilo, da je izjema po členu 4(7) WFD neposredno uporabna in obvezna v vsakem posamičnem postopku dovoljevanja, kadar projekt povzroča poslabšanje vodnega telesa. Člen 4(7) se ne uporablja šele ob pripravi načrtov upravljanja povodja, temveč je konkretno merilo za presojo dovoljenj v upravnih in sodnih postopkih.

Zadeva C-535/18 - IL in drugi proti Land Nordrhein-Westfalen

Tožba se je nanašala na spor med več posamezniki in Land Nordrhein-Westfalen (dežela Severno Porenje - Vestfalija, Nemčija). Uprava okrožja Detmold je v septembru leta 2016 izdala odločbo, s katero je na zahtevo direkcije za ceste zvezne dežele Severno Porenje - Vestfalija potrdila načrt za gradnjo odseka avtoceste v dolžini približno 3,7 km. S to odločbo je bilo nosilcu projekta dovoljeno odvajanje meteorne vode s cestne površine v tri telesa površinske vode oziroma tudi v podzemno vodo. Odločba je v zvezi z odvajanjem meteorne vode vsebovala številne dodatne določbe, ki so bile namenjene zagotovitvi varstva voda. Projektna dokumentacija je bila predhodno tudi javno razgrnjena, vendar pa nekateri dokumenti (glede zaščite pred hrupom in odvodnjanja) niso bili predstavljeni, kar je povzročilo nekatera nasprotovanja javnosti. Nosilec projekta je ob upoštevanju postopka posvetovanja izvedel različne spremembe načrta, ki so se nanašale zlasti na odvajanje meteornih vod. Med novim posvetovanjem je nato javnost ponovno podala nove ugovore. Po izdaji dovoljenja za zadevni projekt so tožeče stranke, ki jim je pretila razlastitev ali so imele na območju projekta lastna zajetja za individualno oskrbo s pitno vodo, pri pristojnem sodišču (Bundesverwaltungsgericht - zvezno upravno sodišče, Nemčija), vložile tožbo zoper sporno odločbo. V zadevi C-535/18 se je nato presojalo vpliv načrtovanih gradbenih del na vodno telo. Sodišče EU je v odločitvi poudarilo, da je zmotno tolmačenje, da se nadzor pristojnega organa nad izpolnjevanjem obveznosti, ki se tičejo preprečevanja poslabšanja stanja tako površinskih kot podzemnih vodnih teles, na katera vpliva projekt, lahko opravi šele po izdaji dovoljenja za ta projekt. Pojasnilo je tudi **pojem poslabšanja stanja**, in sicer se mora za poslabšanje kemijskega stanja telesa podzemne vode zaradi projekta šteti:

(1) prekoračitev vsaj enega standarda kakovosti ali vsaj ene mejne vrednosti (v smislu člena 3(1) Direktive o varstvu podzemne vode ([Direktiva 2006/118/ES](#)) in

(2) predvidljivo povečanje koncentracije onesnaževala, kadar je prag, določen za to onesnaževalo, že presežen. Vrednosti, izmerjene na vsakem posameznem merilnem mestu, je treba upoštevati posamezno.

Nadalje je Sodišče odločilo, da je potrebno določbe OVD razlagati tako, da morajo imeti zainteresirani posamezniki, ki jih projekt zadeva, možnost, da pred pristojnimi organi (nacionalnimi sodišči) uveljavljajo kršitev obveznosti preprečevanja poslabšanja stanja vodnih teles in izboljševanja njihovega stanja, če jih ta kršitev neposredno zadeva. Sodišče je torej v zadevi C-535/18 dodatno razjasnilo pomen »poslabšanja stanja«, pri čemer gre za poslabšanje že ob prehodu v slabši kakovostni razred. Poleg tega je **izpostavilo pomen preventivne presoje in poudarilo, da mora biti presoja vplivov izvedena še pred odločitvijo o posegu**, pri čemer mora biti **zagotovljeno tudi posvetovanje z javnostjo in transparentnost odločanja**.

Zadeva C-525/20 – Association France Nature Environnement proti Premier ministre in Ministre de la Transition écologique et solidaire

Predlog sodišču za sprejetje predhodne odločbe je bil vložen v okviru spora med združenjem Association France Nature Environnement na eni strani ter Premier ministre (predsednik vlade, Francija) in ministre de la Transition écologique et solidaire (ministrica za ekološki in solidarni prehod, Francija) in drugimi glede zakonitosti dekreta, ki se nanaša na načrte o urejanju in upravljanju voda. Dekret je namreč določal, da se v okoljskem zakoniku med členi doda še odstavek, ki določa, da se za presojo skladnosti programov in upravnih odločb, sprejetih na področju voda, katerih cilj je preprečevanje poslabšanja kakovosti voda, ne upoštevajo začasni, kratkotrajni vplivi, ki nimajo dolgoročnih posledic. Združenje je v podporo tožbi trdilo, da je navedena določba v nasprotju z OVD, zlasti z njenim členom 4(1), s katerim je prepovedno vsakršno poslabšanje stanja vodnih teles, najsi bo začasno ali dolgoročno. Ministrica za ekološki in solidarni prehod je pred sodiščem trdila, da se zadevna določba iz postopka v glavni stvari, nanaša na izjemo iz odstavka 7 tega člena, s katero so iz kršitev te direktive izključena poslabšanja stanja vodnega telesa, ki so posledica novih dejavnosti trajnostnega razvoja, če so kumulativno izpolnjeni štirje pogoji iz tega odstavka. Nadalje je sledila argumentacija, da je mogoče za dejavnosti, če imajo na stanje vodnega telesa zgolj kratkotrajen začasen vpliv brez dolgoročnih posledic, izdati dovoljenje, ne da bi bilo treba za izdajo tega dovoljenja izpolniti pogoje iz člena 4(7) navedene direktive. Sodišče se z argumentacijo ni strinjalo in je poudarilo, da prepoved poslabšanja stanja vodnih teles, določena v členu 4 OVD, vključuje **tudi poslabšanja, ki so zgolj kratkotrajna ali začasna**, če lahko vplivajo na stanje telesa vode. Ni dopustno, da bi nacionalna zakonodaja omogočala splošno izključitev takih vplivov brez presoje in brez izpolnitve izjem, predvidenih v členu 4(6) ali 4(7). Člen 4 OVD o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike je namreč treba razlagati tako, da z njim državam članicam pri presoji, ali je program ali posamezni projekt združljiv s ciljem preprečevanja poslabšanja kakovosti voda, ni dovoljeno, da ne upoštevajo kratkotrajnih začasnih vplivov brez dolgoročnih posledic na stanje teles površinske vode, razen če ni očitno, da imajo ti vplivi po svoji naravi majhne posledice za stanje zadevnih vodnih teles in ne morejo povzročiti »poslabšanja« tega stanja v smislu navedene določbe. Če pristojni nacionalni organi med postopkom izdaje dovoljenja za program ali projekt ugotovijo, da bi lahko povzročil tako poslabšanje, se sme za ta program ali projekt – tudi če je poslabšanje začasno – dovoljenje izdati le, če so izpolnjeni pogoji iz člena 4(7) navedene direktive.

4. Sklepno

Sodna praksa Sodišča EU tako glede uporabe izjeme po 4(7) OVD usmerja na upoštevanje sledečega:

- **Strogo tolmačenje izjeme:** pogoji iz člena 4(7) morajo biti izpolnjeni kumulativno, izjema pa se razlaga ozko.
- **Poslabšanje že ob posameznem indikatorju:** ni potreben padec celotnega razreda kakovosti, zadošča že padec enega parametra.
- **Preverjanje alternativ:** obvezna je utemeljena primerjava z okoljsko ugodnejšimi rešitvami.
- **Prevladujoči javni interes:** interes mora biti več kot zgolj gospodarski – mora vključevati širši javni pomen.
- **Učinkoviti ukrepi ublažitve:** ukrepi morajo biti konkretni in dokazano učinkoviti.
- **Transparentnost in vključevanje javnosti:** vsi postopki morajo biti odprti za javnost, vključno z objavo utemeljitev in presojo vplivov.

Določbe Okvirne vodne direktive pa je potrebno obravnavati tudi v luči povezanosti z drugimi pravnimi akti EU. Izjema po členu 4(7) mora biti usklajena s Habitatno direktivo, direktivo o presoji vplivov na okolje (EIA) ter strateško presojo vplivov na okolje (SEA). Vse te direktive skupaj tvorijo okvir, ki preprečuje sprejetje okoljskih odločitev brez predhodne presoje in utemeljitve.